

Είναι ένα μεγάλο μυστικό...

Κοιτάξτε τον ουρανό.

Ρωτήστε τον εαυτό σας:

Το αρνί έφαγε το λουλούδι ή όχι; Ναι ή όχι;

Και θα δείτε πως όλα αλλάζουν...

Αλλά κανείς από τους μεγάλους δεν θα καταλάβει ότι αυτό έχει τόσο μεγάλη σημασία!

[απόσπασμα: «Μικρός πρίγκιπας»-Antoine de Saint-Exupéry]

Χ[ω]ρογραφώντας το “άλλο εγώ”

Ντρενογιάννη Θεώνη - 30/06/2022

Φοιτητική Εργασία

Σπουδάστρια: Ντρενογιάννη Θεώνη

Διδάσκων: Λεωνίδας Κουτσουμπός

Ειδικά Θέματα Συνθέσεων_ 6 | Ιούλιος 2021

Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΕΜΠ

από το όλον <--> στο μέρος

από το εμείς <--> στο εγώ

Ημερολόγιο Καραντίνας

Τόπος: Ακρόπολη _ Αθήνα | Οδός Καλλιisperή

2020-2021: μια χρονιά ορόσημο για την παγκόσμια ιστορία αλλά κυρίως για τον ίδιο τον άνθρωπο. Νόσος Covid-19: απρόβλεπτη, σαρωτική, ανατρεπτική. Η κατάσταση του εγκλεισμού έβαλε τις βάσεις για κάθετες και ολιστικές αναθεωρήσεις ζωής. Όλοι, ανεξαιρέτως, ψάξαμε ή είμαστε στη διαδικασία να ανακαλύψουμε τον ψυχικό μας κόσμο, το άλλο μας εγώ, αυτόν τον εαυτό που αφήνουμε πίσω.

Πού είναι ο “άνθρωπος” αυτή τη στιγμή;

.....

(Ακολουθεί βιωματική ανάγνωση και ανάλυση του τόπου ενδιαφέροντος κατά την περίοδο της καραντίνας, αντλώντας την ατμοσφαιρική προσέγγιση και χωροθέτηση από τον “Μικρό πρίγκιπα” του Antoine de Saint-Exupery.)

.....

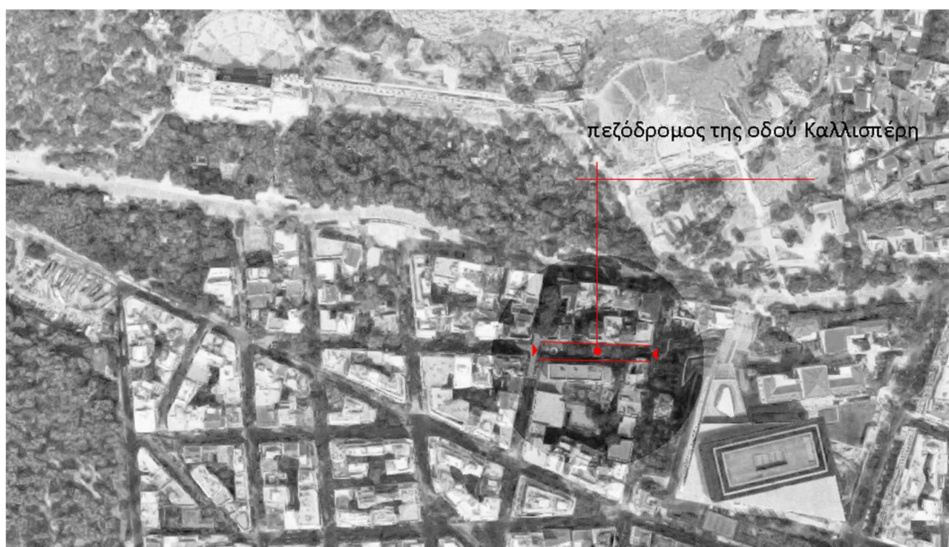
Τι εστί “άνθρωπος” σε μια κοινωνία εγκλεισμού και απομόνωσης, όπου κυριαρχεί ο φόβος της αγκαλιάς, της άμεσης-στενής οπτικής επαφής και επικοινωνίας, όπου το <κρατάμε απόσταση> έγινε προέκταση του είναι μας; Πώς μπορεί η απόσταση να ενεργοποιήσει υπό νέους όρους την ανθρώπινη διάδραση; Και φτάνουμε να ψυχογραφήσουμε τον εγκλεισμό [εγ-(εν-)+κλείω], τον περιορισμό, το εμπεριέχομαι μέσα σε κάτι. Αυτό το κάτι, εν μέσω καραντίνας, είναι το σπίτι μας, το δωμάτιό μας, οι τέσσερις αυτοί τοίχοι που ορίζουν ένα εσωστρεφές “μέσα”. Ένα εγκλωβισμένο “μέσα” που αναζητά διέξοδο για να βγει “έξω”. Και κάπως έτσι, προγραμματισμένα και χρονομετρημένα, με τον κωδικό 6, ξεκινούν οι κατά τ’ άλλα επιφυλακτικοί περίπατοι.

Πεζόδρομος Διονυσίου Αρεοπαγίτου, η άλλοτε πολυπληθής περατζάδα στέκει αδρανής στους πρόποδες της

Ακρόπολης. Μια βόλτα στη γειτονιά είναι αρκετή για να αντιληφθούμε τις δραματικές αλλαγές της ζωής γύρω μας. Ο άδειος πεζόδρομος φαίνεται πια πολύ μακρύς, το βλέμμα διασχίζει ανεμπόδιστο το τοπίο, ένα τοπίο βουβό, γιγαντωμένο, αλλά συνάμα αναγεννημένο. Η αίσθηση της απομόνωσης με τη φυγή στην κλίμακα της γειτονιάς φαντάζει αναγκαία. Προσπερνώ το επιβλητικό δίπολο Ακρόπολη-Μουσείο Ακρόπολης και κατηφορίζω την οδό Μητσαίων. Όμως πάντοτε κάτι διακόπτει την πορεία μου. Στέκομαι στην αρχή της οδού Καλλισπέρη, ένα μικρό εγκάρσιο πέρασμα μέσα στον αστικό ιστό, με έντονο τον χαρακτήρα της παιδικής χαράς. Καμία παιδική φωνή δεν αντηχεί, ερήμωσε.

μικρότοπος *παιδικής* χαράς

_ Ακρόπολη _

Children's games _ Pieter Bruegel _ 1560

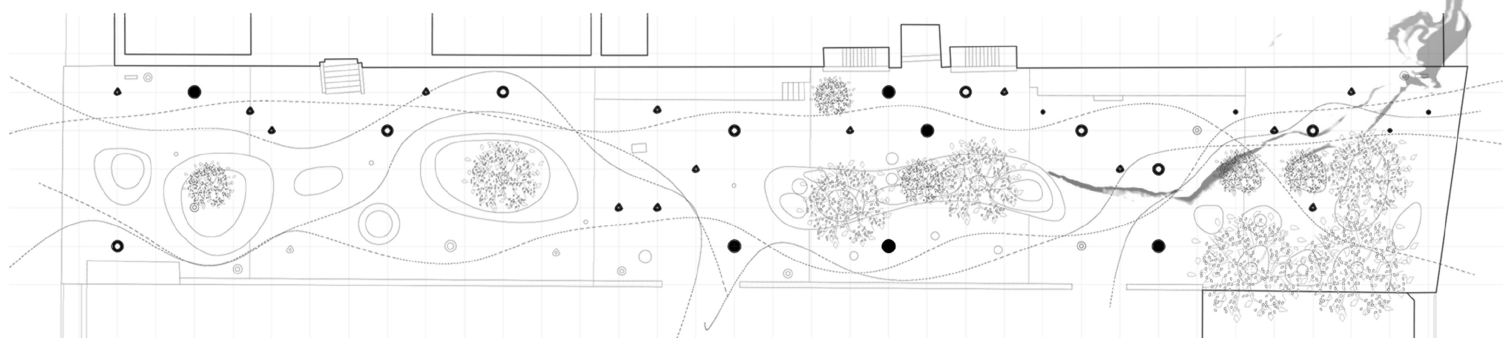
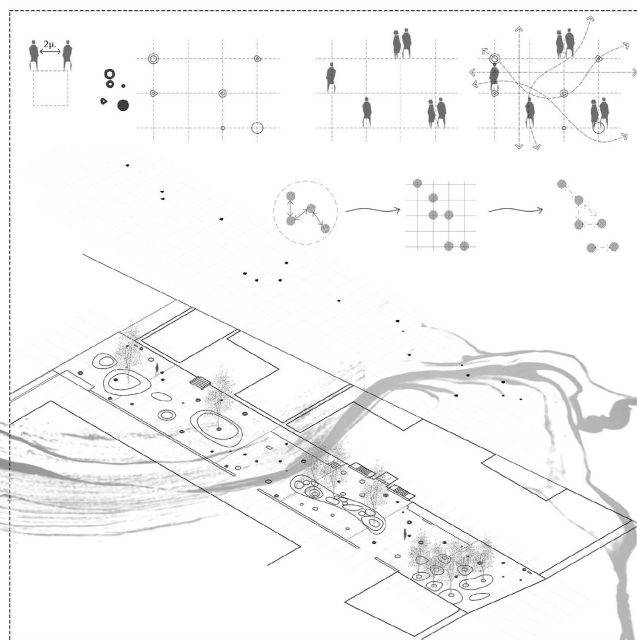
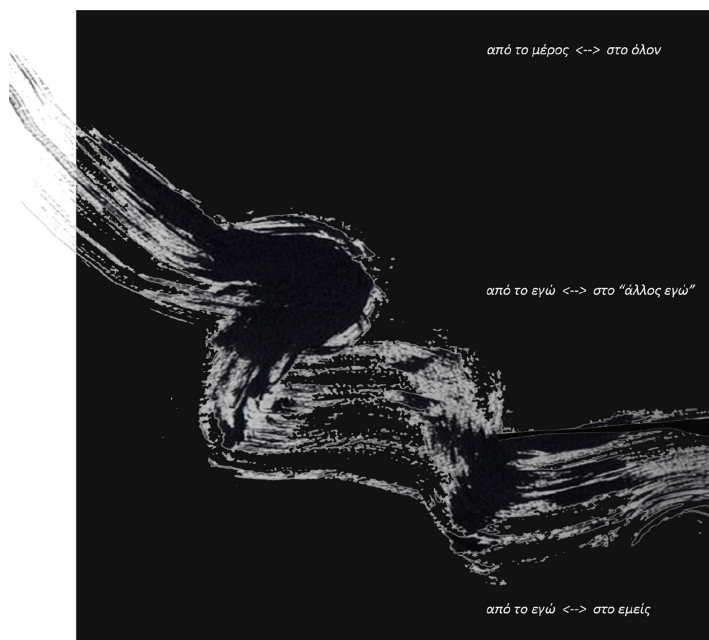
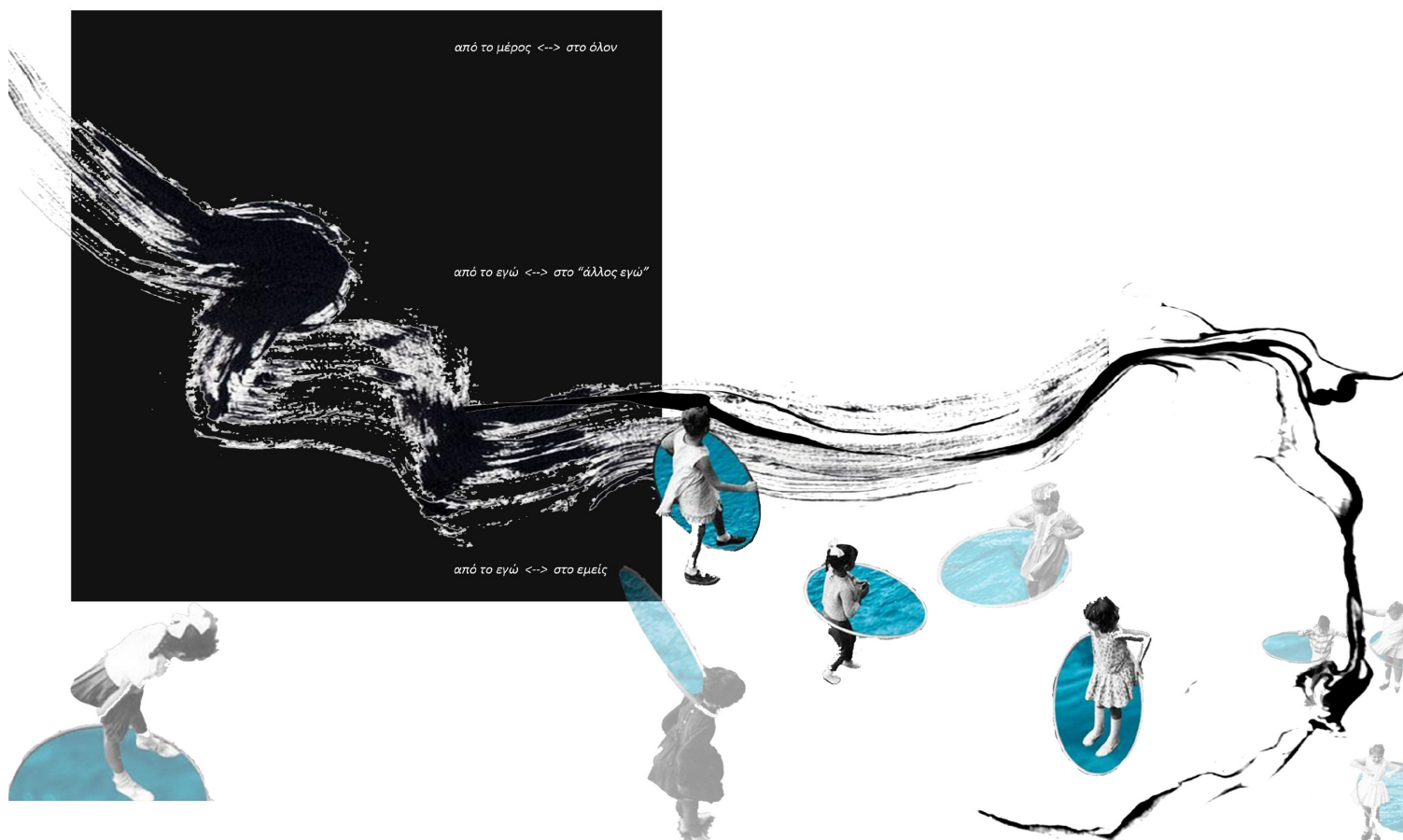

[μελαγχολία] Αχ, μικρέ μου πρίγκιπα πόσο σιγά σιγά κατάλαβα τη μικρή μελαγχολική σου ζωή. Πολύ χρόνο έχεις για να διασκεδάζεις και τίποτα άλλο από τη γλυκύτητα των δύσεων του ήλιου.

Βρίσκομαι σε μια στιγμή που πρέπει να ορθώσω το ανάστημά μου και να προχωρήσω, να διασχίσω το ιδιόμορφο πέρασμα, που πάντοτε μου δημιουργούσε την αίσθηση των Συμπληγάδων πετρών. Ίσως βαριά θεώρηση, όμως άκρως διεγερτική ως προς τις αισθητηριακές μου σφαίρες και την κοσμοθεωρία.

Το πρώτο βήμα προς το πέρασμα στον “εξωεγκλεισμό” (λεξιπλασία δικιά μου) γίνεται πράξη. Μοιάζω σαν άλλος “Μικρός Πρίγκιπας” που προσγειώθηκε σε έναν μυστικό μικρότοπο, πυρήνα μεταβατικών αλλαγών και ανακάλυψης του “άλλου εγώ”. Η διαδρομή φαινομενικά μου είναι γνώριμη. Δεν βιάζομαι. Στέκομαι. Παρατηρώ. Αισθάνομαι την ανάγκη να βγάλω τη μάσκα (οικείο περιβάλλον). Το τοπίο διαφορετικό. Στα δεξιά μου οι πολυκατοικίες γεμάτες ζωή, εσώκλειστη. Οι παππούδες φυλακισμένοι στα μπαλκόνια ατενίζουν το σιωπηλό απέναντι σχολικό συγκρότημα. Καμία παιδική φωνή. Κανένα σημάδι ζωντάνιας.

[η φωλιά των πλανητών: το εμείς] Έμαθα και κάτι λίγο σπουδαίο! Καταγόταν από έναν πλανήτη που ήταν λίγο μεγαλύτερος από ένα σπίτι! Αυτό δε μου φάνηκε καθόλου παράξενο. Ήξερα, βέβαια, ότι εκτός από τους μεγάλους πλανήτες όπως η Γη, ο Δίας, ο Άρης, η Αφροδίτη, που τους έχουν δώσει όνομα, υπάρχουν ακόμα εκατοντάδες άλλοι, που μερικές φορές είναι τόσο μικροί, που δυσκολεύεται να τους δεις με το τηλεσκόπιο.

Πιέζομαι να προσαρμοστώ. Μα πού πήγαν όλοι; Το εμείς; Μόνη ανάμεσα στους πλανήτες- έτσι ονόμαζαν τα παιδιά τα συσσωρευμένα καθίσματα στην αρχή του πεζοδρόμου. Κάθομαι. Τα δέντρα θροΐζουν και στο απέναντι μπαλκόνι διακρίνω δυο μάτια να με κοιτούν. Μια γιαγιά που ζητά ένα χαμόγελο επικοινωνίας. Νιώθω σα να με καλωσορίζει στον μυστικό μικρότοπο. Και κάπως έτσι απέκτησα εικονική παρέα στη “φωλιά των πλανητών”.

[η γνωριμία] Βρέθηκε στην περιοχή των αστεριών... Άρχισε λοιπόν να τους επισκέπτεται, να μορφώνεται και να ασχολείται. Στον πρώτο κατοικούσε ένας βασιλιάς...“Α! Να ένας υπήκοος”, φώναξε ο βασιλιάς, όταν είδε τον μικρό πρίγκιπα. Αναρωτήθηκε ο μικρός πρίγκιπας: “Πώς μπορεί να με ξέρει αφού δεν έχει δει ποτέ!”...“Έλα πιο κοντά, να σε δω καλύτερα”, είπε ο βασιλιάς, όντας πολύ περήφανος που επιτέλους ήταν για κάποιον βασιλιάς.

Πρέπει να προχωρήσω. Βρίσκομαι μπροστά στην αξονική συστάδα από γιακαράντες, αντιλαμβάνομαι την ελάχιστη ανηφορική κλίση, και το τεχνητό βοτσαλωτό ανάγλυφο με καλεί να περπατήσω δίπλα του, να ανακαλύψω τις κοιλότητες και τα υψώματά του. Βρίσκομαι σε δίλημμα για το ποια πλευρά να ακολουθήσω. Την ανεμπόδιστη ευθύγραμμη πλησίον του ορίου των κατωφλιών των κατοικιών ή αυτή πλησίον του σχολείου με τα εμπόδια των παιχνιδιών;

[σκέψεις] Κάθε μέρα πληροφορούνται κάτι νέο για τον πλανήτη, για την αναχώρηση και το ταξίδι. Αυτό προέκυψε εντελώς σιγά από την πορεία των σκέψεών μου.

[φυτά] Απλώνεται τότε και βγαίνει ντροπαλός ένας γοητευτικά μικρός βλαστός προς τον ήλιο, ένας εντελώς άκακος...Υπήρχαν φοβεροί σπόροι στον πλανήτη του μικρού πρίγκιπα... Κι αυτοί ήταν οι σπόροι των αθανασώνων. Ήταν γεμάτο απ’ αυτούς το έδαφος του πλανήτη...Καταλαμβάνει όλο τον πλανήτη. Οι ρίζες της τον διαπερνούν. Και αν ο πλανήτης είναι πολύ μικρός και οι αθανασωνίες γίνονται αμέτρητες, τον σπάζουν.

Ένα ζεύγος πουλιών κατεβαίνει σαν απο μηχανής θεοί που μου υποδεικνύουν την επιλογή, τη δύσκολη διαδρομή με τα εμπόδια. Περνώ ανάμεσά τους, ψάχνω να αντιληφθώ τι είναι αυτό που με μαγνητίζει, τι είναι αυτό που μου δημιουργεί το καρδιοχτύπι, την περιέργεια. Ξάφνου αισθάνομαι να απειλούμαι, ο εγκλεισμός γίνεται επιτακτικός, με αναγκάζει να αλλάξω ροή στη σκέψη μου, ψάχνω ένα φως, μια λύτρωση, κάτι να με τραβήξει από τη σκοτεινή κλεισούρα. Προσπερνώ τα εμπόδια, τείνοντας προς τα δέντρα, ώσπου κάπου ανάμεσα στην ανωμαλία του βοτσαλωτού εδάφους σκοντάφτω πάνω σε μια κρυφή πηγή νερού. Να πού πήγαιναν τα πουλιά, σκέφτηκα. Αυτή η πηγή ζωής είναι η ελπίδα να ξαναβρώ τον χαμένο μου εαυτό (ή τον “άλλον”), να συνεχίζω να προχωρώ. Αναθαρρεύω.

[προτροπή] Στον δικό σου πλανήτη, όμως, τον τόσο μικρό, το να στρέψεις την πολυθρόνα μερικά βήματα πιο κει, θα ήταν αρκετό. Και ζεις το σούρουπο όσες φορές θα το θελήσεις...

[απόφαση] “Μην πας μακριά, είναι βαρετό. Αποφάσισες να ταξιδέψεις; Πήγαινε λοιπόν!” είπε γιατί δεν ήθελε να το δει που έκλαιγε. Ήταν ένα τόσο περήφανο λουλούδι.

[φύση-αποκάλυψη] “Κι όμως μπορείς αυτό που γυρεύεις να το βρεις σ’ ένα μοναδικό τριαντάφυλλο ή σε μια στάλα νερό...”

[μεταβλητότητα-προσαρμοστικότητα] Είπε μέσα του, από ένα βουνό τόσο ψηλό όσο αυτό εδώ, θα δω με μια φορά όλο τον πλανήτη κι όλους τους ανθρώπους... Αλλά δεν είδε τίποτα άλλο παρά κορυφές μυτερών βράχων.

Διακρίνω μια γυναικεία φιγούρα να στέκεται αποφασισμένη δίπλα στα μεγάλα διάσπαρτα βότσαλα, που οδηγούν στην έξοδο. Η απαιτούμενη covid-ική απόσταση δεν επιτρέπει επαφή, η γνωριμία τυπική με χαιρετισμό που μάλλον νιώθαμε και οι δυο πως έπρεπε να γίνει. Με την γενική κατάσταση κοντεύουμε να

ξεχάσουμε πώς είναι οι ανθρώπινες συναναστροφές, η διάδραση, η αλληλεπίδραση. Κάνω μια ολιγόλεπτη στάση-παύση, κάθομαι, ενώ αυτή αρχίζει να παίζει με τα τριγύρω “παιδικά” παιχνίδια, τόσο απελευθερωμένη, σα να ζει σε ένα παράλληλο σύμπαν, συμπαρασύροντας κ εμένα. Δίχως να το καταλάβω, είχα μεταλλαχθεί στον άλλο μου εαυτό. Ο χαρακτήρας και η κοινωνική συνείδηση αντιστράφηκαν σε σχέση με τις χωρικές ποιότητες. Στον θύλακα του “εμείς” εγκλωβίστηκα ολομόναχη, έπειτα ξεπέρασα τα εμπόδια με αρωγό την ίδια τη φύση και το ένστικτο της επιβίωσης, και βρίσκομαι εδώ, στα διάσπαρτα ατομικά παιχνίδια, στο νέο “εμείς”, το αποστασιοποιημένο, όπως ορίζει η νέα πραγματικότητα.

[γνωριμία του άλλου εαυτού-απόσταση-covid]

Αυτή τη στιγμή φάνηκε η αλεπού.

“Καλημέρα”, είπε η αλεπού.

“Καλημέρα”, απάντησε με ευγένεια ο μικρός πρίγκιπας, που γύρισε, αλλά δεν είδε τίποτα.

“Εδώ είμαι”, είπε η φωνή, “κάτω από τη μηλιά...”

“Ποιος είσαι;”, είπε ο μικρός πρίγκιπας. Είσαι πολύ χαριτωμένος...”

“Είμαι η αλεπού”, είπε η αλεπού.

“Έλα και παίξε μαζί μου”, της πρότεινε ο μικρός πρίγκιπας. “Είμαι τόσο λυπημένος...”

“Δεν μπορώ να παίξω μαζί σου”, είπε η αλεπού. “Δεν έχω εξημερωθεί ακόμα”.

[ηχώ- ο άλλος εγώ]

“Καλημέρα”, είπε στην τύχη.

“Καλημέρα...Καλημέρα...Καλημέρα...” απάντησε η ηχώ.

“Ποιος είσαι;”, είπε ο μικρός πρίγκιπας.

“Ποιος είσαι... Ποιος είσαι... Ποιος είσαι...;”, απάντησε η ηχώ.

“Είσαστε φίλοι μου, είμαι μόνος”, είπε.

“Είμαι μόνος...μόνος...μόνος...”, απάντησε η ηχώ.

Τώρα πια είμαι έτοιμη να διεισδύσω στον ιστό της πόλης, αντιμετωπίζοντας τον εγκλεισμό υπό το νέο πρίσμα της αισιοδοξίας, δώρο από το βιωματικό πέρασμα του πεζοδρόμου-“παιδικής” χαράς της οδού Καλλισπέρη. Η ζωή μάς ανήκει, η γέννηση του νέου μας εαυτού επιζητά αλληλεπίδραση με το αποστασιοποιημένο κοινωνικό σύνολο, τη φύση, τον τόπο.

Τι θα γινόταν επομένως αν η ζωή μας από εδώ και πέρα σχεδιαζόταν με νέους όρους;

Η απόσταση θα γίνει προέκταση της σφαίρας του εαυτού μας. Πράγματα που πριν θεωρούσαμε αυτονόητα, τώρα γίνονται εμπόδια. Αυτά τα ερωτηματικά γίνονται πρόταση επαναπροσδιορισμού του συγκεκριμένου βιωματικού περάσματος. Η σκέψη έγκειται στη διερεύνηση του άλλου μας εγώ, ξεπερνώντας τις δυσκολίες, εστιάζοντας σε όλα αυτά που πριν αγνοούσαμε, αλλά αν τα παρατηρήσουμε κρύβουν θησαυρό γνώσης. Πόσο διαφορετική θα ήταν η αντιμετώπισή μας τότε;

Πρόταση

Οι συνήθειές μας αλλάζουν. Έτσι κ εδώ, η διαμπερής ζώνη κίνησης δίπλα στα κατώφλια των κατοικιών, θα επανεκτιμηθεί, δεν θα είναι πια τόσο ξεκάθαρη, θα γεμίσει με διάσπαρτα μικρά παιχνίδια, τα οποία έρχονται να συμπληρώσουν τα ήδη απέναντι υπάρχοντα. Όλος ο πεζόδρομος θα γίνει μια άτακτη, σε διάταξη,

“παιδική” χαρά, όπου ο περιπατητής δημιουργεί τη δική του αυτόβουλη κυκλοφορία, ανάμεσά τους, έρχεται σε άμεση διάδραση μαζί τους ή και με άλλο άτομο. Ένας λαβύρινθος με πολυπλοκότητα και μυστικά αναδύεται.

Η φαινομενική τυχαιότητα της τοποθέτησης των νέων παιχνιδιών αναιρείται κάτω από το αόρατο πέπλο του εφαρμοσμένου κανάβου των (υποχρεωτικών) 2μ., στις ακμές του οποίου πραγματοποιείται η περιοχή διάδρασης. Η ορθολογική ανάγνωση του παραπάνω κανάβου διόλου δεν αναγνωρίζεται, παρά βιώνεται έμμεσα από τον χρήστη, αποτελώντας ρυθμιστή της κυκλοφορίας-κίνησης και ένα αόρατο φίλτρο ενεργοποίησης.

Θέλοντας λοιπόν και μη, ο χρήστης θα μπει σε αυτόν τον λαβύρινθο αποφασισμένος να μεταμορφωθεί και να βγει ανανεωμένος, καθαρός ψυχικά και σίγουρος για τις ολόδικές του επιλογές πορείας, ή μήπως εν τέλει και της ίδιας της ζωής;

[λύτρωση-αναγέννηση]

“Είμαι χαρούμενος που βρήκες τι είχε το αεροπλάνο σου. Θα μπορέσεις να γυρίσεις σπίτι σου...”

“Από πού το ξέρεις;” Θα ήθελα τότε να του πω, ότι η δουλειά μου πέτυχε, παρ’ όλες τις προσδοκίες.

“Κι εγώ θα γυρίσω πίσω στο σπίτι...”

“Είναι πολύ μακριά...Είναι πολύ πιο δύσκολα...”

Ένωθα καλά ότι προηγήθηκε κάτι ασυνήθιστο. Όπως ένα μικρό παιδί, τον έσφιξα στην αγκαλιά μου, κι όπως μου φαινόταν σαν να γκρεμιζόταν κάθετα σε μια άβυσσο, χωρίς να είμαι σε θέση να τον κρατήσω πίσω...

[επαναπροσδιορισμός-επανένταξη- πρόταση]

“Ξέρεις θα είναι πολύ ωραίο. Κι εγώ θα κοιτάζω τ’αστέρια. Όλα τ’αστέρια θα είναι πηγάδια με μια σκουριασμένη τροχαλία. Όλα τ’αστέρια θα μου δίνουν να πω νερό...”

Σιωπούσα.

“Εσύ θα έχεις πεντακόσια εκατομμύρια κουδουνάκια, εγώ θα έχω πεντακόσια εκατομμύρια πηγάδια. Θα είναι τόσο αστείο...”

Και σώπασε και αυτό, έκλαιγε...

“Εδώ είναι. Άσε με να κάνω ένα βήμα εντελώς μόνος”.

....

Είναι ένα μεγάλο μυστικό... Κοιτάξτε τον ουρανό. Ρωτήστε τον εαυτό σας: Το αρνί έφαγε το λουλούδι ή όχι; Ναι ή όχι; Και θα δείτε πως όλα αλλάζουν...Αλλά κανείς από τους μεγάλους δεν θα καταλάβει ότι αυτό έχει τόσο μεγάλη σημασία!